

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

دانشکده پرستاری و مامایی

Course syllabus

فراگیران : دانشجویان کارشناسی ارشد ترم ۲   تعداد واحد : ۱ نظری و ۵/ عملی
عنوان درس : روش تحقیق   نیمسال تحصیلی: ترم دوم
زمان کلاس:

مکان: کلاس تحصیلات تکمیلی

مدرس : دکتر اردشیر افراسیابی و دکتر نازآفرین حسینی

مسئول درس : دکتر نازآفرین حسینی

Email: hosseinichenar@yahoo.com

هدف: فراهم آوردن فرصت های یادگیری در جهت کسب مهارت در کاربرد روش علمی پژوهش، نگارش یک طرح پژوهشی و کاربرد نتایج تحقیقات گذشته در عمل می باشد.

اهداف کلی درس

آشنایی دانشجویان با:

کلیات و تعاریف و مراحل تحقیق کمی

انتخاب موضوع و تعیین و تنظیم عنوان پژوهش

بیان مسئله پژوهش

اهداف اصلی و فرعی

فرضیات و سؤال پژوهش

متغیرهای تحقیق

تعاریف عملی و نظری پژوهش

چارچوب نظری و پنداشتی پژوهش

مروری بر مطالعات

روش و نوع مطالعه

جامعه و نمونه پژوهش و روش نمونه گیری و پژوهش

روش جمع آوری داده ها و تعیین اعتبار و اعتماد ابزار

نمایش یافته ها و منابع داده ها

روش های تجزیه و تحلیل داده ها

بحث و تفسیر یافته ها و نتیجه گیری

پیشنهادات برای کاربرد یافته ها و پژوهش های آتی

نحوه بودجه بندی و زمان بندی

ملاحظات اخلاقی و محدودیت های پژوهش

مروری بر انواع مطالعات کیفی

نگارش پروپوزال

روش های کاربردی نتایج تحقیقات در بهبود خدمات پرستاری

اهداف کلی و جزئی واحد نظری:

آشنایی دانشجویان با کلیات پژوهش: دانشجویان بایستی قادر باشند:

۱- تحقیق و تحقیق در پرستاری را تعریف نماید.

۲- ویژگی های پژوهش را ذکر کند

۳- انواع پژوهش را لیست نماید.

۴- فوائد تحقیق در پرستاری را بیان نماید

۵- مراحل انجام پژوهش را لیست نماید

آشنایی دانشجویان با عنوان پژوهش: دانشجویان بایستی قادر باشند:

۶- منابع تعیین عنوان را لیست کند.

۷- معیارهای انتخاب عنوان پژوهش را فهرست نماید.

۸- چگونگی اولویت بندی و انتخاب موضوع تحقیق را شرح دهد.

۹- خصوصیات عنوان مناسب را ذکر نماید.

آشنایی دانشجویان با بیان مسئله پژوهش: دانشجویان بایستی قادر باشند:

۱۰- اهمیت نگارش بیان مسئله پژوهش را بیان نماید.

۱۱- دانشجویان اجزای مورد نیاز در بیان مسئله پژوهش را لیست نماید.

۱۲- روند و چگونگی نگارش بیان مسئله را ذکر کند.

آشنایی دانشجویان با تعریف واژه ها، انواع اهداف، سوالات و فرضیه ها و متغیرهای پژوهش: دانشجویان بایستی قادر باشند:

۱۳- تعاریف عملی و نظری واژه ها و تفاوت آن ها را شرح دهد

۱۴- انواع اهداف را ذکر نماید.

۱۵- چگونگی تعیین اهداف پژوهش را توضیح دهد.

۱۶- چگونگی نگارش اهداف اصلی و فرعی پژوهش را شرح دهد.

۱۷- چگونگی تعیین فرضیه پژوهش را ذکر نماید.

۱۸- چگونگی تعیین سؤال پژوهش را بیان نماید.

۱۹- انواع متغیرهای پژوهش و مقیاس آن ها را توصیف نماید.

آشنایی دانشجویان با نحوه بررسی متون و تدوین آن ها

۱۹- اهمیت مروری بر متون را ذکر نماید.

۲۰- منابع مورد استفاده در تهیه متون را لیست نماید

۲۱- چگونگی نگارش خلاصه یک مطالعه و مروری بر متون را شرح دهد

۲۲- تفاوت چارچوب پنداشتی و نظری را شرح دهد.

آشنایی دانشجویان با انواع روش های تحقیق

۱- انواع روش تحقیق توصیفی را لیست کند.

۲- روش تحقیق توصیفی مقطعی را شرح دهد.

۳- روش تحقیق توصیفی همبستگی را توضیح دهد.

۴- طرح روش تحقیق تحلیلی گذشته نگر را ذکر نماید

۵- طرح روش تحقیق آینده نگر و تاریخی و تفاوت آن ها را شرح دهد.

۶- کاربرد هر یک از روش های تحقیق توصیفی و تحلیلی را با هم مقایسه نماید

۷- روش تحقیق نیمه تجربی و تجربی را توضیح دهد.

۸- تفاوت ها و شباهت های روش تحقیق نیمه تجربی و تجربی را بیان کند.

۹- کاربرد روش های تحقیق نیمه تجربی و تجربی را ذکر نماید.

آشنایی دانشجویان با جمعیت مرجع و روش های نمونه گیری و محیط پژوهش

- ۱۰- جامعه پژوهش را شرح دهد..
- ۱۱- تفاوت نمونه پژوهش و جامعه را بیان نماید
- ۱۲- انواع روش های نمونه گیری را شرح دهد
- ۱۳- چگونگی تعیین حجم نمونه را توضیح دهد.
- ۱۴- محیط پژوهش را تعریف نماید.

آشنایی دانشجو با ابزار گردآوری داده ها و روش های روایی و پایایی ابزار

- ۱- ابزار اندازه گیری را تعریف نماید
  - ۲- انواع روش های جمع آوری داده ها را لیست نماید
  - ۳- نحوه استفاده از داده های موجود را شرح دهد.
  - ۴- مزایا و معایب استفاده از داده های موجود را شرح دهد.
  - ۵- روش های مشاهده و ثبت مشاهدات را توضیح دهد.
  - ۶- مزایا و معایب مشاهده را عنوان نماید.
  - ۷- انواع پرسشنامه را بیان نماید.
  - ۸- مراحل تهیه و تنظیم پرسشنامه را بیان نماید.
  - ۹- اصول مورد توجه در تهیه پرسشنامه را عنوان نماید.
  - ۱۰- مزایا و معایب انواع پرسشنامه را لیست کند.
  - ۱۱- انواع مقیاس های اندازه گیری را لیست نماید.
  - ۱۲- مقیاس لیکرت و اصول تهیه آن را توضیح دهد.
  - ۱۳- نحوه تهیه مقیاس رتبه بندی شده را بیان نماید.
  - ۱۴- مقیاس افتراق معنا را شرح نماید.
  - ۱۵- مقیاس قابل قیاس بصری را توضیح دهد.
  - ۱۶- انواع خطاها و تفاوت آن ها را با هم بیان کند.
  - ۱۷- روش های تعیین اعتبار ابزار پژوهش را شرح دهد.
  - ۱۸- روش های تعیین اعتماد ابزار پژوهش را توصیف نماید.
- #### آشنایی با روش های نمایش یافته ها و تجزیه و تحلیل و تفسیر داده ها و کاربرد آنها
- ۱۹- چگونگی ورود داده ها و تحلیل مقدماتی را ذکر نماید.
  - ۲۰- چگونگی نمایش یافته ها را شرح دهد.
  - ۲۱- اصول و روند نگارش بحث پژوهش را بیان نماید.
  - ۲۲- چگونگی نتیجه گیری پژوهش را ذکر کند.
  - ۲۳- چگونگی نگارش پیشنهاد برای کاربرد یافته ها و پژوهش های آتی را بیان نماید.

آشنایی با نحوه بودجه و زمانبندی

- ۲۴- طرح زمانبندی را شرح دهد
- ۲۵- طرح بودجه بندی را توضیح دهد.

آشنایی دانشجو با اصول اخلاقی و محدودیت ها در پژوهش

- ۲۶- اخلاق در پژوهش را تعریف نماید.
- ۲۷- اصول اخلاق در پژوهش انسانی را شرح دهد.
- ۲۸- چگونگی تعیین محدودیت های پژوهش را ذکر نماید.
- ۲۹- ۳۴- چگونگی نگارش منابع را بیان کند.

آشنایی با تحقیقات کیفی

- ۲۹- تعریف و ویژگی های تحقیقات کیفی را ذکر نماید
- ۳۰- مراحل و روش شناسی در تحقیقات کیفی را توضیح دهد.
- ۳۱- کلیات انواع تحقیقات کیفی (پدیدارشناسی، تئوری زمینه ای، قوم شناسی، عملکردی و ... را بیان نماید.

شناخت نگارش گزارش نهایی

- ۳۲- مراحل نگارش یک پروپوزال را لیست نماید.
  - ۳۳- روند نگارش و تنظیم یک پروپوزال را شرح دهد.
  - آشنایی دانشجو با روش های کاربردی نتایج تحقیقات در بهبود خدمات پرستاری
  - ۳۴- معیارهای کاربرد تحقیقات در عملکرد پرستاری را ذکر نماید.
  - ۳۷- چگونگی کاربرد تحقیقات در عملکرد پرستاری را شرح دهد.
- روش استفاده از مدل های کاربرد تحقیق در عملکرد بالینی شامل مدل های استنلر و آیوا را توضیح دهد.

اهداف واحد عملی

هدف کل:

- ۱- پروپوزال تحقیق خود را بنویسد.
- ۲- قادر به نقد پروپوزال باشد

اهداف جزئی: دانشجو قادر باشد:

- ۱- عنوان مناسبی برای طرح پژوهشی خود انتخاب نماید.
- ۲- بیان مسئله پژوهش پروپوزال خود را تنظیم نماید.
- ۳- اهداف طرح پژوهشی خود را لیست نماید.
- ۴- فرضیه ها یا سؤال های پژوهش خود را تنظیم نماید
- ۵- جدول متغیرها را تکمیل نماید.
- ۶- تعاریف عملی و نظری واژه ها و تفاوت آن ها را شرح دهد.
- ۹- مروری بر مطالعات طرح تحقیق خود را بنویسد.
- ۱۰- طرح روش مطالعه را ذکر نماید.
- ۱۱- جامعه و نمونه و محیط پژوهش خود را تعریف نماید.
- ۱۲- روش نمونه گیری و چگونگی تعیین حجم نمونه پژوهش را مشخص نماید.
- ۱۳- ابزار گردآوری داده های پژوهش خود را تعیین نماید.
- ۱۴- اعتبار و اعتماد ابزار گردآوری پژوهش خود را ذکر نماید.
- ۱۵- روش های تجزیه و تحلیل داده های پژوهش خود را بیان نماید.
- ۱۶- ملاحظات اخلاقی را لیست نماید.
- ۱۷- محدودیت های احتمالی را ذکر نماید.
- ۱۸- حداقل ۱ پروپوزال پرستاری را تحلیل نماید.

روش تدریس:

تدریس این واحد بر حسب موضوع و زمان بر مبنای دانشجو محوری به صورت سخنرانی ، پرسش و پاسخ و بحث گروهی در گروه های کوچک، روش های مشارکتی و مطالعه فردی انجام خواهد گرفت.

وظایف دانشجو:

- حضور فعال در کلاس
- پشتکار و جدیت در ارائه سریع و بموقع تکالیف
- شرکت در بحث گروهی با استناد به مطالعات و منابع موجود
-

تکالیف درس:

- الف) ارائه بخش های پروپوزال در زمان تعیین شده، ارائه تکالیف و در نهایت ارائه گزارش نهایی
- ب- نقد یک پروپوزال
- ج) شرکت در امتحانات پایان ترم به صورت سوالات تستی و تشریحی

نحوه ارزشیابی:

- ۱- حضور فعال و توأم با آمادگی در کلاس ۱۰٪
- ۲- ارائه پروپوزال ۴۰٪
- ۳- نقد پروپوزال ۱۰٪
- ۴- امتحان میان ترم ۲۰٪
- ۵- امتحان فینال ۲۰٪

برنامه زمانی درس:

تاریخ درس نظری	مدرس	موضوعات تئوری ساعت ۸-۱۰ دوشنبه	موضوعات عملی از هفته ۳ به بعد (زمان برنامه متعاقباً اعلام می شود)
جلسه ۱	دکتر حسینی	ارائه طرح درس تعاریف، ویژگی ها، انواع، و مراحل تحقیق کمی	تعیین عنوان توسط دانشجویان
جلسه ۲	دکتر حسینی	منابع عنوان انتخاب موضوع و تعیین موضوع و تنظیم عنوان پژوهش بیان مسئله پژوهش چارچوب نظری و پنداشتی پژوهش مروری بر مطالعات	نگارش بیان مسئله
۳	دکتر حسینی	اهداف اصلی و فرعی فرضیات و سؤال پژوهش متغیرهای تحقیق تعاریف عملی و نظری پژوهش	نگارش اهداف اصلی و فرعی فرضیات و سؤال پژوهش جدول متغیرهای تحقیق
۴	دکتر حسینی	روش و انواع مطالعات	نگارش مروری بر متون
۵	دکتر افراسیابی	جامعه و نمونه پژوهش و روش نمونه گیری	ارائه روش مطالعه، جامعه و نمونه پژوهش و روش نمونه گیری
۶	دکتر حسینی	روش جمع آوری داده ها و تعیین اعتبار و اعتماد ابزار	روش جمع آوری داده ها و تعیین اعتبار و اعتماد ابزار
۷	دکتر افراسیابی	نمایش یافته ها و منابع داده ها روش های تجزیه و تحلیل داده ها بحث و تفسیر یافته ها و نتیجه گیری پیشنهادات برای کاربرد یافته ها و پژوهش های آتی	نگارش روش تجزیه و تحلیل نگارش ملاحظات اخلاقی محدودیت های پژوهش
۸	دکتر افراسیابی	نحوه بودجه بندی و زمان بندی ملاحظات اخلاقی محدودیت های پژوهش نگارش منابع	نحوه بودجه بندی و زمان بندی
۹	دکتر حسینی	نگارش پروپوزال مروری بر انواع مطالعات کیفی روش های کاربردی نتایج تحقیقات در بهبود خدمات پرستاری	نقد پروپوزال

منابع و مآخذ :

- Polit.f & Hungler .B.P. Nursing Research Principles and methods. sixth edition. Philadel phia. J.B .lippincott co.2007 .
- Wood.G,Haber.J. Nursing Research. Fourth Fourth edition. Stlouis. c.v.mosby co.
- Polit,F.D, Beck,C.T , Essential of Nursing research 6th edition ,Lippincott.Co , Philadelphia,2006
- Burns, L. and Grove, S. K Understanding nursing research, Philadelphia : W .B. Saunders, Co. ., 2007
- نادری، عزت ا...، سیف نراقی مریم، روشهای تحقیق و چگونگی ارزشیابی آن، چاپ یازدهم، انتشارات بدر، ۱۳۷۵.
- اصول تحقیق پرستاری (روشها ، ارزیابی و کاربرد) پولیت، بک و هانگلر، مترجمین دهقان نیری ناهید، اسدی نوقابی احمد علی ، تهران ، انتشارات اندیشه رفیع ، ۱۳۸۳
- منصور فر کریم ، روش های پیشرفته آماری ، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران ، چاپ دوم ، سال ۱۳۸۷
- عباس بازرگان ، زهره سرمدی ، الهه حجازی ، روش تحقیق در علوم رفتاری ، تهران ، انتشارات آگاه، سال ۱۳۸۷
- حسن پاشا شریفی ، نسترن شریفی ، روش تحقیق در علوم رفتاری ، چاپ چهارم ، انتشارات سخن ، سال
- عابدی، حیدرعلی، حسینی، نازآفرین و همکاران. روش تحقیق در پرستاری و مامایی. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی خوراسگان
- ستوده مرام، اسفندیار. روش تحقیق در سیستم های بهداشتی. انتشارات وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی
- سایر منابع کتابخانه ای و اینترنتی